

LINGVISTICKÉ ZAJÍMAVOSTI - slovo "OK"

LINGVISTICKÉ ZAJÍMAVOSTI (1)

TISÍC A JEDNO VYSVĚTLENÍ PRO VZNIK SLOVA "OK = Okay či Oukej"

Na počátku sedmdesátých let minulého století jsem se z důvodů nízkého platu podrobil zkouškám z pedagogického minima a výukovým testům z jazyka anglického na tehdejším Institutu zahraničního obchodu (IZO), abych si jednak udržel získané jazykové znalosti či je rozšířil a přilepšil si k platu absolventa vysoké školy s nástupním platem Kč 1200 (hrubého). Zkoušky jsem udělal u špiček tohoto Institutu a hlavní zkoušku jsem s výsledkem „1“ udělal u profesorky K. Spálenské, na což jsem do dneška hrdý. Na jednu z úvodních hospitací mého počátečního kursu se paní profesorka osobně dostavila, na což jsem hrdý též. Sklidil jsem pochvalu. Angličtinu jsem učil v sektoru zahraničního obchodu dvacet let a byl jsem i předsedou různých zkušebních komisí. Jedním z kursů, které jsem každý rok vedl byl kurs konverzace. S tím, že bylo na mne si vymyslet osnovy a náplň dvouhodinovky. Za hlavní pro své posluchače (žáky bych asi nepoužil, mezi nimi byli i postarší osoby) dvě věci – identitu s jazykem anglickým a reáliemi anglicky mluvících zemí a pravidelný výběr zajímavostí z oblasti reálií, anglického a amerického tisku a též i lingvistické zajímavosti. Mezi zajímavosti byly i rozborů neobvyklých zkratk, slangů, žargonů, regionálních zajímavostí včetně výslovnosti. Mým velkým kamarádem byl magnetofon Sonet Duo a další značky s pásky, které jsem získal ještě na vysoké škole od dr. Till Gottheinerové, další velké experty v oblasti výuky angličtiny. Vlastně je třeba vzpomenout další osobnosti, které mi pomohly s výukou – Libuše Reichertová na střední škole SVVŠ dnes Akademické gymnázium ve Štěpánské) a Anička janská z proslulé rodiny Janských na Vysoké škole ekonomické v Praze. Dodnes vzpomínám.

Ale pusťme se do rozboru jednoho slova, které je snad světově nejužívanější. V anglicky mluvících zemích rozhodně a nebudu daleko od pravdy, že i jedinci nemluvící anglicky toto sdělovo užívají velmi často po celém světě.

OK znamená souhlas v hovoru – znamená „v pořádku“, „dobře“, „ujednáno“. Čili souhlasíme, tolerujeme, respektujeme, kvitujeme s povděkem, nejsme v rozporu s něčím, co slyšíme, stavíme se pozitivně, a proto používáme slovo „oukej“.

Záhadou zůstává etymologie tohoto slova. Pro původ slova je tisíc a jedno vysvětlení. Které je správné? Čert ví. Tak aspoň některé výklady. Zabývají se jimi laici, ale i velevážené kapacity.

Slovo „Ola Kala“ (česky vše je v pořádku). Údajně je používají léta řečtí učitelé ve Spojených státech. Používali je i řečtí námořníci. Od konce 18. století se zkratka „OK“ začal objevovat i na některých lodích s tím, že je vše v pořádku. I Finové mají slovo „oikea“ („správně“).

Mohlo dojít ke zkomolení slov „all correct“ (vše je v pořádku) na „oll korrek“. První zmínka o tomto zkomolení je z roku 1839. Slovo se objevilo hlavně v novinách (např. Boston Morning Post). Že by jeho redaktor Charles G. Green, který toto slovo užíval často.

Nebo že by se o užívání tohoto slova zasloužil americký prezident Martin Van Buren, narození v **Kinderhooku, stát NY?** Užíval přezdívku „**O**ld **K**inderhook“. Volební kampaň byla tehdy mohutná (proti soupeři Williamu H. Harrisonovi) a tato přezdívka se často zkracovala na OK.

Od roku 1812 vyšlo ve známost užívání indiánské slovo „**oke, okeh**“ (znamenající „to je dobře“).

I Afrika zná slovo „waw-kay“ pro souhlas. I další jazyky mají slova znějící foneticky podobně – např. slovo „o ke“ v mandajských jazycích. Zmínka je z roku 1615.

K rozmachu užití slova pomohly i knihy (např. I'm OK – You're OK), filmy, muzikály a další komunikační média.

Slovo OK se používalo i ve vojenském slangu – např. při komunikaci rádiem. Zkracovala se slova „zero killed – žádní mrtví“. Vyslovovalo se jako „O“ (anglicky lou“ nikoliv zero). Někdy ve vysílačkách zaznělo „**o** killed“.

Užívání (asi ne vznik) přinesla do anglického jazyka kosmonautika. **V roce 1969 zaznělo z Měsíce slovo „OK“.**

Hodně se používá slovo „A-Okay“ v kosmonautice, tedy ve vesmírném věku, jehož jsme součástí. NASA jím je proslulá. Jeho použití proslul mluvčí NASA John Powers. Slovo OK měl ve svém slovníku velmi často. Výrazů NASA je více : „all systems go“, „countdown“, „burnout“ a jiná. Je to OK? Určitě. Slova se tvoří, když jsou potřeba Slovo „OK a další potřeba jistě jsou a proto nás provázejí.

Nebo že by to byly kreky značky „Orrin Kendall“ ? Nebo kmen „Old Keokuk“. Jsme zase u slov „oke“ či „okeh“, které v indiánských jazycích znamená „je to tak“.

Zkratka pro daný význam vznikla v letech 1838 – 1839. to je jisté.

V našich reáliích slovo OK označuje označení Československa (zkratka CS nám utekla – vybrali si ji Španělé na počest krále Carlose) a i značku pro československé aerolinie. To nám závidí snad celý svět. Říká se, že na mezinárodní konferenci určující tyto značky, byla i československá delegace, jejímž vedoucím byl Otakar Koudelka, ten měl údajně **NAVRHNOUT POČÁTEČNÍ PÍSMENA SVÉHO JMÉNA.**

Ať je to tak či onak. Slovo existuje, je krátké, jasné, výstižné. Používá se dodnes.. Je to tak správně? Omlouvám se, je to OK?

